

หารมีเศษ: ตอบตามสถานการณ์

สำหรับ ป.4 ที่หาคำนวณเต็มได้; ข้อ 8 เป็นส่วนต่อยอด
เวลา 30-35 นาที

จุดประสงค์: ตรวจผลหารด้วยตัวหารคุณผลหารบวกเศษ และเลือกว่าควรตอบจำนวนเต็ม เศษ หรือจำนวนที่แบ่งต่อได้ตามเรื่อง

หลักที่ใช้

- ตัวตั้ง = ตัวหาร $\times$ ผลหาร + เศษ โดยเศษต้องตั้งแต่ 0 และน้อยกว่าตัวหาร
- ถ้าถามกลุ่มเต็ม ให้ตอบจำนวนกลุ่มเต็มและของที่เหลือ ถ้าต้องจัดให้ครบและแบ่งภาชนะไม่ได้ เศษที่เหลืออาจทำให้ต้องเพิ่มภาชนะหนึ่งใบ
- ของที่แบ่งย่อยได้ เช่น ความยาว อาจแบ่งเศษต่อเป็นเศษส่วนหรือทศนิยมได้ตามเงื่อนไขโจทย์

ตัวอย่าง: ดินสอ 38 แท่ง ใส่ถุงละ 6 แท่ง ได้ $38 = 6 \times 6 + 2$ จึงจัดถุงเต็มได้ 6 ถุง เหลือ 2 แท่ง แต่ถ้าต้องใส่ดินสอทุกแท่งในถุงที่จุไม่เกิน 6 แท่ง จะต้องใช้ 7 ถุง โดยถุงสุดท้ายมี 2 แท่ง

สื่อต้นฉบับเพื่อฝึก ไม่ใช่ข้อสอบจริงหรือแบบที่หน่วยงานรับรอง ระดับผู้เรียนเป็นข้อเสนอในการใช้ ไม่ใช่การเทียบมาตรฐานหลักสูตร

แบบฝึก 1 / 2

ชื่อ ชั้น/กลุ่ม วันที่

ตอบพร้อมเหตุผลและวิธีคิด ใช้กระดาษเพิ่มได้หากพื้นที่ไม่พอ

ข้อ 1. มีบัตรค่า 73 ใบ จัดซองละ 8 ใบ ได้กี่ซองเต็มและเหลือกี่ใบ

ข้อ 2. มีลูกบอล 95 ลูก กล่องหนึ่งจุได้ไม่เกิน 12 ลูก ต้องใช้กล่องอย่างน้อยกี่ใบเพื่อใส่ครบ

ข้อ 3. มีดินสอ 89 แท่ง จัดชุดละ 6 แท่ง ได้กี่ชุดเต็มและเหลือกี่แท่ง

ข้อ 4. มีหนังสือ 124 เล่ม ชั้นหนึ่งช่องวางได้ไม่เกิน 15 เล่ม ต้องใช้ช่องอย่างน้อยกี่ช่อง

แบบฝึก 2 / 2

ชื่อ ชั้น/กลุ่ม วันที่

ตอบพร้อมเหตุผลและวิธีคิด ใช้กระดาษเพิ่มได้หากพื้นที่ไม่พอ

ข้อ 5. เพื่อนตอบ $73 \div 8 = 8$ เศษ 9 ถูกต้องตามรูปผลหารมีเศษหรือไม่ แก้ให้ถูก

ข้อ 6. มีขนม 84 ชิ้น กล่องละไม่เกิน 7 ชิ้น ต้องใช้กี่กล่อง และต้องเพิ่มกล่องเพราะโจทย์เป็นการจัดของหรือไม่

ข้อ 7. รั้วบัน 53 ซม. ตัดชิ้นละ 6 ซม. โดยไม่มีความยาวสูญเสีย ได้กี่ชิ้นเต็มและเหลือกี่ ซม. ตรวจกลับ

ข้อ 8. ต่อยอด: เชือก 9 เมตร แบ่งเป็น 4 เส้นยาวเท่ากัน โดยไม่มีความยาวสูญเสีย แต่ละเส้นยาวเท่าไร ถ้าตอบ 2 เมตรแล้วเหลือ 1 เมตรถือว่าแบ่งครบหรือยัง

เฉลยและเหตุผล 1 / 2

เปิดหลังทำแบบฝึก | รับถ้อยคำต่างจากตัวอย่างเมื่อความหมายและเหตุผลถูกต้อง

ข้อ 1

9 ชองเต็ม เหลือ 1 ใบ

เหตุผล/แนวตรว: $73 = 8 \times 9 + 1$ และ $1 < 8$ จึงยังจัดชองเต็มเพิ่มไม่ได้

ข้อ 2

8 กล่อง

เหตุผล/แนวตรว: $95 = 12 \times 7 + 11$ กล่องเต็ม 7 ใบยังเหลือ 11 ลูก จึงเพิ่มอีก 1 ใบ

ข้อ 3

14 ชุดเต็ม เหลือ 5 แท่ง

เหตุผล/แนวตรว: $89 = 6 \times 14 + 5$ เศษ 5 น้อยกว่าตัวหาร 6

ข้อ 4

9 ชอง

เหตุผล/แนวตรว: $124 = 15 \times 8 + 4$ ต้องมีอีกหนึ่งชองสำหรับ 4 เล่มที่เหลือ ไม่ตอบ 8 ชองเศษ 4 เล่มเมื่อถามจำนวนชองทั้งหมด

เฉลยและเหตุผล 2 / 2

เปิดหลังทำแบบฝึก | รับถ้อยคำต่างจากตัวอย่างเมื่อความหมายและเหตุผลถูกต้อง

ข้อ 5

ต้องเป็น 9 เศษ 1

เหตุผล/แนวตรว: แม้ $8 \times 8 + 9 = 73$ แต่เศษ 9 ยังจัดได้อีกหนึ่งกลุ่มของ 8 จึงยังไม่ใช่รูปผลหารที่
เศษน้อยกว่าตัวหาร

ข้อ 6

12 กล้อง ไม่ต้องเพิ่ม

เหตุผล/แนวตรว: $84 \div 7 = 12$ เศษ 0 ใส่ครบพอดี การจัดของไม้ได้หมายความว่าต้องเพิ่มหนึ่งเสมอ

ข้อ 7

8 ชั้นเต็ม เหลือ 5 ซม.

เหตุผล/แนวตรว: $6 \times 8 + 5 = 53$ ต้องแยกหน่วยชั้นของผลหารกับหน่วยเซนติเมตรของเศษ

ข้อ 8

เส้นละ $2 \frac{1}{4}$ เมตร หรือ 2.25 เมตร; ยังแบ่งไม่ครบถ้าเก็บเศษ 1 เมตรไว้

เหตุผล/แนวตรว: หลังให้เส้นละ 2 เมตร เหลือ 1 เมตรซึ่งแบ่งให้ทั้ง 4 เส้นได้อีกเส้นละ $\frac{1}{4}$ เมตร
ตรวจ $2.25 \times 4 = 9$

แนวทางใช้และตรวจ

วิธีใช้

ใช้ 5 นาทีเปรียบเทียบสองคำถามจากตัวอย่าง ให้ทำข้อ 1-7 ใน 20 นาทีและคุยข้อ 8 อีก 5-10 นาที ถ้ายังไม่เรียนทศนิยมให้ใช้ 2 1/4 เมตรและภาพแบ่งส่วนแทน 2.25

แนวทางตรวจ

ข้อละ 2 คะแนน: คำตอบพร้อมหน่วย 1 และสมการตรวจหรือการตีความเศษ 1 รวม 16 คะแนน ข้อ 5 ต้องตรวจเงื่อนไขเศษ ไม่ใช่ดูเพียงสมการรวมได้เท่าตัวตั้ง

จุดที่ควรคุยต่อ

ตรวจเศษต้องน้อยกว่าตัวหารเสมอ จากนั้นดูคำถามว่าถามกลุ่มเต็ม จำนวนภาชนะให้ใส่ครบ หรือการแบ่งเท่า ๆ กัน ห้ามปิดชั้นโดยไม่อธิบายว่าเศษแทนสิ่งใด

อ่านประกอบ

สสวท. Project 14

แหล่งเรียนต่อโดยเลือกระดับชั้น ใบงานนี้จัดทำเอง ไม่ได้เป็นสื่อที่ สสวท. รับรอง